

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.343/2015/15. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. évi október hó 5. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2015. október hó 6. napján kihirdetett 8.B.1548/2013/93. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a II. rendű és a IV. rendű vádlottakat előzetes mentesítésben részesíti.

Az I. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét 123.590 (százhuszon-háromezer-ötszázkilencven) forintra, míg a IV. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét 57.550 (ötvenhétezer-hétszázötven) forintra helyesbíti azzal, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből fennmaradó 4.256 (négyezer-kettőszázötvenhat) forintot az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék - a Fővárosi Főügyészség KÜO.13334/2009/44-I. számú vádiratával indult eljárásban - a 2015. évi október hó 6. napján kihirdetett 8.B.1548/2013/93. számú ítéletével halmazati büntetésül

- I. rendű vádlottat 2 rendbeli adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bek. (4) bek. a/ pont] miatt végrehajtásában négy évi próbaidőre felfüggesztett, 1 év 7 hónapi börtönbüntetésre;
- II. rendű vádlottat 2 rendbeli adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bek. (3) bek.] miatt - halmazati büntetésül - végrehajtásában két évi próbaidőre felfüggesztett, 8 hónapi börtönbüntetésre;
- IV. rendű vádlottat 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett adócsalás büntette [két esetben az 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bek. (4) bek. a/ pontja, két esetben a 310.§ (1) bek. (3) bek.] miatt két évi próbaidőre felfüggesztett, 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte.

Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt iratokról és külön-külön kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség viselésére.

Ellenben a III. rendű vádlottat az ellene pénzmosás büntette [Btk. 399. § (1) bek. a-b/ pontok, (4) bek. a-b/ pontok], valamint az V. rendű és a VI. rendű vádlottakat az ellenük pénzmosás vétsége [Btk. 400. § (1) bek. b/ pont, (4) bek. a/ pont] miatt emelt vád alól - bizonyítottság hiányában - felmentette.

Az ügydöntő határozat kihirdetését követően I. rendű vádlott és védője az ítéletet tudomásul vették, míg IV. rendű vádlott védője felmentésért fellebbezést jelentett be.

A nyilatkozattételre fenntartott három napos határidőn belül az ítélet ellen az ügyész I. rendű vádlott terhére, súlyosításért, pénzmellékbüntetés kiszabása érdekében, míg II. rendű vádlott és védője, valamint IV. rendű vádlott felmentésért éltek perorvoslattal.

A felmentett vádlottakat érintően a nyilatkozattételre fenntartott határidőben a határozat ellen perorvoslattal nem éltek, így az elsőfokú ítélet III. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottak tekintetében 2015. október hó 8. napján jogerőssé vált.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.350/2014/3. számú átiratában I. rendű vádlott tekintetében az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával teljeskörűen lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a szükséges bizonyítékokat beszerezte, tárgyalás anyagává tette és iratszerűen rögzítette. Kellően megindokolta, hogy a vádlottak tagadásával szemben milyen bizonyítékokat, miért fogadott el. A bizonyítékok logikus és alapos mérlegelésével megállapított, megalapozott tényállásból okszerűen következtetett valamennyi vádlott bűnösségére, s cselekményeiket a kedvezőbb, a bűncselekmények elkövetése idején hatályos törvény helyes alkalmazásával minősítette. A bizonyítékok mérlegelését támadó, felmentésre irányuló védelmi perorvoslatok ekként a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetnek.

A hiánytalanul számba vett bűnösségi tényezők figyelembevételével a törvényszék által kiszabott büntetés az elkövetett cselekményekkel arányban áll és megfelelően szolgálja a büntetés célját, ezért a büntetés enyhítésére sem látott lehetőséget. Ellenben álláspontja szerint a megfelelő jövedelemmel rendelkező I. rendű vádlottal szemben pénzmellék-büntetés alkalmazása nem mellőzhető. E vonatkozásban a büntetés kiszabását érintően az elsőfokú ítélet megváltoztatására, ezt meghaladóan pedig mindhárom vádlottal szemben a törvényszék ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

Az I. rendű vádlott védője perbeszédében a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést megalapozatlannak tartva, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira figyelemmel.

A II. rendű vádlott védője írásban is részletesen megindokolt fellebbezésében az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára hivatkozott, kifogásolva, hogy a törvényszék a rendelkezésére álló bizonyítékokból okszerűtlen következtetésre jutott. Hangsúlyozta, hogy a vád tárgyát képező cselekmény tettese nem az, akit az adóhatóság kiemelt, figyelemmel arra, hogy az utólérhetetlen emberekkel (strómanokkal) létrehozott cégek nem nyújtanak be adóbevallást és adót sem fizetnek. Ehhez képest, ha a vizsgálat kiterjedt volna a tovább-értékesítésre is, a legálisan működő a Kft-knél igazolást nyert volna, hogy az eladási láncolatban az áru ténylegesen megjelent. Ezzel kapcsolatban a védő sérelmezte az 1. számú tanú vallomásának kirekesztését. Álláspontja szerint az eljárásban úgy állították be a történeteket, mintha egy számlagyártól vásárolt számlák felhasználása történt volna, holott a stróman vállalkozások nem keltik a valóságos tevékenység a látszatát így sem alkalmazottakat nem foglalkoztatnak, sem raktárat nem bérelnek. Az ítélet indokolása emiatt sem felel meg a logika szabályainak, s az elsőfokú bíróság több helyen félreérthetően vagy homályosan fogalmaz. Hangsúlyozta, hogy a ténylegesen meglévő bizonyítékok bizonyítékok hiányát kifogásolja, ekként nem pedig a törvényszék mérlegelő tevékenységét támadja. Kifejezetten sérelmezte az ítélet azon megállapítását, hogy a felvett pénz visszajutott a számlák befogadóihoz. Eljárásjogi tekintetben a vádkiterjesztést és annak módosítását egyaránt homályosnak tartotta, annak is hangot adva, hogy a jogerősen felmentett vádlottak esetében a törvényszék nem merítette ki a vádat, amikor csak a pénzmosás tekintetében rendelkezett. Elsődlegesen eltérő tényállás

megállapításával a II. rendű vádlott felmentését, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta sérelmezve azt is, hogy a törvényszék indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

A IV. rendű vádlott védője írásban is részletesen megindokolt fellebbezését a nyilvános ülésen fenntartotta. Álláspontja szerint az inkriminált számlák aláírása nem valósít meg adócsaláshoz nyújtott bűnsegélyt, mivel nem érvényességi feltétel a számlák aláírása. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a vádon, amikor az adócsalásban úgy állapította meg a terhelt bűnrészességét, hogy nem a számlák aláírását, hanem lényegében a kiállítótól való eljuttatását vette alapul, amivel törvényes vád hiányában állapított meg büntetőjogi felelősséget. Tévesnek vélte az elsőfokú bíróság fiktív árumozgáson alapuló következtetését, mivel a közvetett bizonyítás csak akkor lehet helyes, ha zárt logikai láncot alkot, vagyis, ha megállapítható, hogy az áru más forrásból sem létezhetett. Annak ellenére, hogy a cég beszállítói bizonyíthatóan fiktív cégek voltak, nem következik kétséget kizáróan, hogy e cég is fiktív tevékenységet folytat. Lehetek olyan áruk, például bűncselekményből származóak (csempészárúk), amelyek annak ellenére, hogy nem származhattak a számlán feltüntetett társaságoktól, ténylegesen gazdát cseréltek. A meglévő áru eredete a vádlottak büntetőjogi felelősségét nem érinti, nem kellett tudniuk, hogy az adott áru honnan származik. Elsődlegesen törvényes vád hiányában a IV. rendű vádlott felmentésére, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és a törvényszék új eljárás lefolytatására kötelezésére tett indítványt.

A II. rendű vádlott - írásban előterjesztett beadványával egyezően - az elsőfokú bíróság logikai következtetéseinek hibájára hivatkozott, továbbra is kétségbe vonva bűnösségét.

A IV. rendű vádlott a nyilvános ülésen tett felszólalásában bűnösségének megállapítását kifogásolta, hibásnak ítélve az elsőfokú ítélet logikáját. Hangsúlyozta, hogy a cég alkalmazottjaként tisztességes munkát végzett, megismételve korábbi védekezését, miszerint az általa átadott számlákon szereplő termékek egyidejűleg mind az 1. számú Kft, mind a Kft részére leszállításra kerültek. Ehhez képest

Az utolsó szó jogán a II. rendű és a IV. rendű vádlottak egyaránt felmentésüket kérték.

A bejelentett perorvoslatok túlnyomórészt nem alaposak.

A másodfokú bíróság az ellentétes irányú perorvoslatok alapján eljárva, a Be. 348. § (1) bekezdése alapján mindhárom fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében teljes terjedelmében felülbírált a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt.

Nem terjedhetett ki a felülbírálat a III. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottakat érintő felmentő rendelkezésre, amely tekintetében - azt támadó fellebbezés hiányában - a jogerő beállt.

A Fővárosi Ítéletábrla a Be. 361.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen elvégzett felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokon eljáró törvényszék több tárgyalási napon át, mindenre kiterjedően lefolytatott bizonyítás eredményeként hozott az ügyben ügydöntő határozatot.

Ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve helytálló indokolással vetette el a nyomozás során kihallgatott, de az ügy megítélése szempontjából irreleváns körülményekre nyilatkozó személyek (1. és 2. számú tanúk, valamint a 3. és 4. számú tanú) tanúkenti kihallgatását, továbbá a közigazgatási per anyagának beszerzését célzó bizonyítási indítványt.

A II. rendű vádlott másodfokú eljárásban meghatalmazott védője bizonyítási indítványt nyújtott be a másodfokú eljárásban az ügy tárgyalásra utalása és az 1. számú tanú ismételt kihallgatása, illetve a

terhelt vallomástétele érdekében, hiányolva azt is, hogy az elsőfokú eljárásban szakértő kirendelésére nem került sor.

A II.r. vádlott védője által a másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványt a másodfokú bíróság nem találta alaposnak. Ennek az az indoka, hogy az elsőfokú eljárásban már kihallgatott az 1. számú tanú ismételt kihallgatása szükségtelen, ezirányú bizonyítás indokolatlanul növelné az eljárás pertartamát. A terhelt vallomástételének (akár írásbeli vallomás benyújtásának) eddig sem volt akadálya, a II. rendű vádlott védekezését a másodfokú eljárásban írásban részletesen elő is terjesztette. Könyvszakértő bevonására az eljárás során sem a nyomozati, sem a tárgyalási szakban nem került sor, azonban a rendelkezésre álló okiratokból (a cégiratokból, a banki pénzmozgásokat dokumentáló iratokból, az adóhatósági vizsgálat anyagából) az ügy elbírálásához szükséges adatok rendelkezésre álltak.

A fentiek miatt a másodfokú bíróság a védő által előterjesztett bizonyítási indítványt, mint alaptalant, elutasította.

A másodfokú bíróság az ügy felülbírálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le. Az tárgyalási szakban résztvevő tanúkat az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával hallgatta ki, őket a szükséges figyelmeztetésben részesítette, s a figyelmeztetésre adott válaszaikat is rögzítette. Ugyancsak perrendszerűen tette tárgyalás anyagává az okirati bizonyítékokat. Az elsőfokú tárgyalás lefolytatásával kapcsolatban eljárási szabálysértésre az ügy részvevői közül senki nem hivatkozott, s illet az ítéletábla sem észlelt.

A Be. 348. § (3) bekezdésére tekintettel lehetőség van arra is, hogy több cselekmény elbírálása esetén a bíróság a részletesen indokolt ítéleten belül a fellebbezéssel nem támadott, felmentéssel érintett cselekmények tekintetében rövidített ítéletet szerkeszthessen. Mivel a kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen az ügyész, az érintett vádlottak és védőik sem jelentettek be fellebbezést, a jogerősen felmentett vádlottak tekintetében a törvényszék [a Be. 259.§ (1) bekezdése értelmében] törvényesen mellőzte a tényállást, mivel a felmentő ítélet indokolása az alkalmazott jogszabályok felsorolásszerű feltüntetésére korlátozódhat.

Eljárási hibaként róta fel a törvényszéknek a II. rendű vádlott védője, hogy a nem merítette ki a vádat, mivel a pénzforgalom biztonsága elleni bűncselekmény alól jogerősen felmentett vádlottak tekintetében értékelés nélkül hagyta a 2015. szeptember 28-i vádmódosítás alapján ugyancsak vád tárgyát képező költségvetést károsító bűncselekményt.

Ezzel kapcsolatban az ítéletábla rámutat, hogy főszabályként [a Be. 348. § (1) bekezdése alapján] a másodfokú bíróság nincs kötve a fellebbezés tartalmához. A másodfokú bíróságnak önmagában a (joghatályos) fellebbezés ténye folytán - tekintet nélkül arra, hogy ki, milyen okból fellebbezett - joga és egyben kötelessége a megtámadott határozat minden rendelkezése és az azt megelőző bírósági eljárás felülbírálata, s hivatalból dönt az ehhez kapcsolódó járulékos kérdésekben (teljes revíziós jogkör). A teljes felülbírálat általános szabálya alóli egyik (alanyi jellegű) kivételről rendelkezik a Be. 349. §-a, amelynek (1) bekezdése szerint, ha az elsőfokú bíróság határozata több terheltről rendelkezik, a másodfokú bíróság a határozatnak csak a fellebbezéssel érintett terheltre vonatkozó részét bírálja felül. A (2) bekezdés alapján pedig, ha a felülbírálat eredményeképp a fellebbezéssel érintett terhelt felmentésének, bűncselekményének enyhébb minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetése (illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedése) enyhítésének, vagy a határozat rá vonatkozó része hatályon kívül helyezésének és vele szemben az

eljárás megszüntetésének, illetve az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának van helye, akkor a másodfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett terhelt tekintetében is ugyanígy határoz.

A Be. 349. § (2) bekezdése valójában nem rendelkezik arról, hogy a fellebbezéssel megtámadott határozatnak a fellebbezéssel nem érintett terheltre vonatkozó része is felülbíráható. E felülbírálati jogkör azonban - értelemszerűen - következik a Be. 349. § (2) bekezdése szerinti, a fellebbezéssel nem érintett terheltre vonatkozóan is biztosított döntési jogkörből. A Be. 349. § (2) bekezdés zárófordulata szerinti „ugyanígy határoz” szövegrészből következően a fellebbezéssel érintett és a fellebbezéssel nem érintett terhelt esetében azonos határozat hozatalára kizárólag azonos okból kerülhet sor (összefüggő ok). További lényeges feltétel, hogy ezen - a fellebbezéssel érintett és nem érintett terhelt esetében egyaránt meglévő - ok ugyanarra az eredményre vezessen és csak olyan lehet, amely a fellebbezéssel nem érintett terhelt javát szolgáló, kedvező eredményre vezet. Az összefüggő ok címén való jogerő feloldásának a lehetőségét a Be. kizárólag ez irányba biztosítja (BH 2010/146. számú jogeset). Bár a törvény kifejezetten nem tartalmazza, a Be. 349. § (2) bekezdésének tartalmából és a Be. egyéb szabályaiból egyértelműen következik, hogy jogerősen felmentett vádlott esetében a jogerő feloldására nincs lehetőség.

Fellebbezéssel nem érintett, felmentett vádlott bűnösségének megállapítására kizárólag rendkívüli perorvoslat keretében kerülhet sor, amelyet a terhelt életében, elévülési időn belül az ügyész indítványozhat [vö. Be. 409.§ (1) bek. a/ pont, 408.§ (5) bek.].

A IV. rendű vádlott védője pedig azon álláspontjának adott hangot, hogy a IV. rendű vádlottal kapcsolatban túlterjeszkedett a vádon a törvényszék, amikor az általa aláírt számlák az 1. sz. Kft és a Kft részére történt eljuttatását róta fel a terheltnek.

A vádemeléskor irányadó Be. 9. § (2) bekezdésének és a jelenleg hatályos Be. 2. § (2) bekezdésének egyező tartalma szerint „A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény alapján, amelyet a vád tartalmaz”. A törvényes vád minimális tartalmi követelménye, hogy meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. Ezek hiányában bírósági eljárás nem indulhat, illetve nem folytatható. A vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét stb. Kisebb tényállási hiányosságok miatt a törvényes vád hiánya nem állapítható meg, mert ezeket a vádló a bírósági eljárásban pótolhatja.

A Fővárosi Főügyészség KÜÖ.13334/2009/44-I. számú vádirata a IV. rendű vádlottnak tételesen felsorolt számlák aláírását rója fel, azzal, hogy a cég neve alatt szereplő fiktív számlák „kiállításában való közreműködésével” - e számlák tartalma szerint - az 1. számú Kft és a Kft jogosulatlan általános forgalmi adó vissza-igényléséhez, valamint a társasági adóalap csökkentéséhez nyújtott szándékosan segítséget. (Az elsőfokú eljárás során eszközölt vádmódosítások a IV. rendű vádlottat nem érintették.)

A tárgyaló ügyész vádbeszédében (89./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldala) a fenti vádlottal kapcsolatban úgy nyilatkozott, miszerint „bizonyított, hogy ahol meg lehetett állapítani, hogy ő töltötte ki a számlákat, azokban az esetekben hamis, fiktív számlákat készített, ezek felhasználásra is kerültek, hiszen az áfa-bevallásban és a társasági adóbevallásban is szerepeltették”.

A vádelv nem követeli meg a vád és az ítélet tényállása közötti teljes történeti azonosságot. Ha ez így lenne, a bíróság ténymegállapító tevékenysége nem lenne több a vádban szereplő tények helyességének ellenőrzésénél, holott a bizonyítás során a tényállás hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására kell törekednie [Be. 75. § (1) bek.]. A kialakult bírói gyakorlat szerint a bizonyítás

eredményéhez képest az ítéleti tényállás számos vonatkozásban, így az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye stb. tekintetében eltérhet a vádirati tényállástól anélkül, hogy a vádelvet sértené (BH 1986/9.).

Nem jelenti a vádelv sérelmét, hogy a bíróság határozatában foglalt tényállás nem fedti teljesen a vádiratban foglalt tényeket, de a bűncselekmény lényeges elemét alkotó tények (így az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye stb.) tekintetében annak megfelel. A bíróság által megállapított ítéleti tényállás több vonatkozásában eltérhet a vádirati tényállástól anélkül, hogy a vádelvet sértené, a vád keretein belül a tényállásnak az elkövetés módja tekintetében történő pontosítása nem sérti a vádhoz kötöttséget.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék a vádat kimerítve, a vádelv sérelme nélkül járt el. A vád kereteit sem személyi, sem tárgyi vonatkozásban nem lépte túl. Kizárólag a megvádolt terhelt büntetőjogi felelősségéről határozott, akinek cselekménye nem vált attól alapvetően eltérő „más” cselekménnyé, mint amely miatt vele szemben az ügyész vádat emelt, hiszen a megállapított tényállás a lényeges tényeit tekintve a vádnak megfelelt.

Nem terjeszkedett a törvényszék a vádon túl, amikor a vád keretein belül a tényállást az elkövetés módja tekintetében pontosítva a konkrétan megjelölt számlák aláírásán túlmenően a terhelt „közreműködésének” tekintette a számlák felhasználási célú eljuttatását az azokat befogadó társaságokhoz. Így a törvényszék által megállapított és a vád szerinti tényállás között a tettezonosság megállapítható (BH 2005/242. számú jogeset).

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás túlnyomórészt mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében foglalt hibáktól és hiányosságoktól, azonban kisebb fokú megalapozatlanság-ban szenved, ezért a történeti tényállás tekintetében pontosításra szorul.

Az ítélet tábla a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint a vádlottak másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozatai alapján a személyi körülmények körében kiegészítette, a történeti tényállás tekintetében pedig leírási és összeadási hibákat korrigálva, továbbá a készpénzben felvett pénzek vádlottakhoz juttatása tekintetében iratellenes megállapítást mellőzve a következők szerint helyesbítette:

A személyi körülményeket érintően rögzíti, hogy:

- a II. rendű vádlott villamosmérnök, ezen túl elsőfokú külkereskedelmi végzettséggel is rendelkezik, ügyvezetőként nettó 300.000 forint havi jövedelemre tesz szert. Nős, három kiskorú gyermeket (7, 11 és 16 évesek) tart el. Saját ingatlannal és gépkocsival nem rendelkezik.
- a IV. rendű vádlott általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

A történeti tényállást - a vádirat pontatlanságait átvevő elsőfokú ítélethez képest a nyomozati iratok között fellelhető feljegyzés és a csatolt számlák (nyomozati iratok alapján, valamint az összeadási hibát kiküszöbölve - az alábbiak szerint pontosítja:

az 1. tényállási pontban, az ítélet 7. oldalán:

- a 2004/00037 számú számla áfa-tartalma helyesen: 6.932.739;
- a 2004/00066 számú számla áfa-tartalma helyesen: 3.529.950;
- a 2004/00072 számú számla áfa-tartalma helyesen: 864.650;

a 8. oldalon:

- a 2004/00131 számú számla áfa-tartalma helyesen: 3.025.579;
- a 2004/00169 számú számla áfa-tartalma helyesen: 3.562.443;

a 9. oldalon:

- a 2004/00219 számú számla áfa-tartalma helyesen: 6.122.843 forint.

A 6-9. oldalakon táblázatba foglalva felsorolt 54 számla együttes nettó értéke helyesen: 709.499.747 forint, míg az ehhez kapcsolódó általános forgalmi adó összege: 177.024.939, a társasági adó összege: 113.519.960 forint.

A IV. rendű vádlottat érintő 48 darab, együttesen 584.456.132 forint nettó összegű számlákhoz kapcsolódó általános forgalmi adó nagysága: 145.764.035 forint, a társasági adót érintő része helyesen: 93.512.981 forint.

A 2. tényállási pontban, az ítélet 10. oldalán:

- a 2004/00081 számú számla áfa-tartalma helyesen: 66.855;
- a 11. oldalon:
- a 2004/00152 számú számla nettó összege helyesen: 299.698;
- a 2004/00175 számú számla áfa-tartalma helyesen: 138.375;
- a 2004/00131 számú számla áfa-tartalma helyesen: 3.025.579;
- a 2004/00181 számú számla áfa-tartalma helyesen: 469.858 forint.

A IV. rendű vádlottat érintő együttesen 42.997.275 forint nettó összegű számlához kapcsolódó általános forgalmi adó összege: 10.749.319 forint, a társasági adót érintő része helyesen: 6.879.564 forint.

A fenti helyesbítéssel a II. rendű vádlottnál a táblázat összegzése helytálló.

Az ítélet 42-43. oldalán azonban az indokolás a fentieknek megfelelően:

- az I. rendű vádlottnál az általános forgalmi adó összege: 177.024.939 forintra, a társasági adó-bevétel összege tekintetében: 113.519.960 forintra;
- a IV. rendű vádlottnál az 1. számú Kft tekintetében 145.764.035 forint általános forgalmi adóra, valamint 93.512.981 forint társasági adóra, a Kft tekintetében pedig 10.749.319 forint általános forgalmi adóra és 6.879.564 forint társasági adóra módosul. (Az elírás kiküszöbölése, illetve számszaki korrekció nem jelenti a vádelv sérelmét - BH 1986/9. számú és 2006/42. számú jogesetek).

A Be. 351. § (2) bekezd c/ pontja szerinti iratellenesség kiküszöbölése érdekében a történeti tényállás bevezető részéből (az ítélet 6. oldal 5. bekezdésének utolsó mondatából) kirekeszti a „Viktor nevű személy közvetítésével juttatta vissza a fiktív számlákat befogadó cégeknek” részt, ehelyett - az ítélet 3. tényállási ponthoz kapcsolódó 24. oldalának harmadik bekezdésében írttal egyezően - azt rögzíti, hogy a számlák bankszámlára utalt és az V. rendű, valamint a VI. rendű vádlottak által a III. rendű vádlott rábírására készpénzben felvett ellenértékét a III. rendű vádlott egy személynek adta át.

A vád szerint a felvett pénzeket a III. rendű vádlott „az eljárás során ismeretlenül maradt személynek adta át” (vádirat 17. oldal utolsó előtti bekezdése, 19. oldal utolsó bekezdése, 37. oldal negyedik bekezdése), illetve „az eljárás során ismeretlenül maradt személynek a számlabefogadó céghez történő visszajuttatás végett adta át” (vádirat 36. oldal első bekezdése ő bekezdése, 37. oldal negyedik bekezdése). Ezzel kapcsolatban a feltárt bizonyítékokból nem állapítható meg, hogy a visszajuttatás milyen céllal történt, és az sem, hogy mi történt a személyhez került készpénzzel. A vád szerinti, illetve az ítéletben ekörben rögzített megállapítás csupán egy lehetséges verzió, emiatt a másként történés lehetősége nem zárható ki. Ekként sem az átadás célzatára, sem a készpénzben

felvett összegek teljes egészében a számlabefogadó cégekhez visszakerülésére kétséget kizáró bizonyossággal nem lehet következtetni.

A fenti kiegészítéssel a tényállás hiánytalan, minden tekintetben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ezért megalapozottá vált, amely a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében alkalmas rá, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza, így a bizonyítékok értékelését támadó perorvoslatok nem megalapozottak.

A törvényszék indokolási kötelezettségének elemző részletességgel eleget tett, az ügydöntő határozatból kitűnik az elsőfokú bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel és a büntetéssel kapcsolatban - mire alapozta (BH 2013/10). Ekként az indokolási köteleesség hatályon kívül helyezésre okot adó megsértése nem állapítható meg.

A céggel kapcsolatban helytállóan vette figyelembe, hogy a vádbeli időben nem volt a társaságnak olyan képviselője, aki a cég ügyeiben eljárhatott volna, figyelemmel arra, hogy a társasági szerződés módosítását követően a cég ukrán állampolgárságú tagjai Magyarországon jogszerűen nem tartózkodtak, a kézbesítési megbízott számára elérhetetlenek voltak, majd cég ügyvezetését egy évek óta halott személyre ruházták át.

A társaságnak - leszámítva a 2014. január hó 23. napja és 2004. március hó 10. napja közti időszakot, amikor a IV. rendű vádlott és felesége nyugdíjbizosítási bejelentés nélkül munkaviszonyban álltak, - a vádbeli időben bejelentett alkalmazottja nem volt.

A cég székhelyén (cím) gazdasági tevékenységet nem folytatott, míg a telephelyen (1. sz. cím) a vádbeli időszak egy része alatt fennállott bérlemény tekintetében - a 2. számú Kft alkalmazottainak eljárása miatt is - az ott tárolt áruk más társasághoz kötődnek.

A cég kizárólagos beszállítói a 3. és 4. számú cég a cégalapításkor értékesíthető árukészlettel nem rendelkeztek, s ukrán állampolgárságú ügyvezetőik nem tartózkodhattak jogszerűen Magyarországon. A társaságok bejelentett székhelyükön nem működtek, telephelyük nem volt, munkavállalót nem foglalkoztattak, könyvelést nem vezettek, adóbevallási kötelezettségüknek sem tettek eleget. A bankszámláikra utalást megalapozó, nem sorszám-folytonos számlákat tartalmazó, szigorú számadású számlatömböt nem vásárolták meg és az adóhatósághoz sem jelentették be. A számláikra átutalt pénzeket még az átutalás napján olyan személyek vették fel készpénzben, akik a cégekkel jogviszonyban nem álltak.

Ebből csak arra vonható következtetés, hogy érdemi gazdasági tevékenységet nem folytattak és termékértékesítést sem teljesítettek. Az általuk kibocsátott számlák tehát olyan teljesítésekről szóltak, amelyek a személyi, tárgyi, működési feltételek teljes hiánya miatt nem valósulhattak meg.

Abban is egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy elvetette azt a vádlotti védekezést, miszerint a számlákon szereplő árunak más forrásból, bűncselekményből származott volna. Relevanciával ez csak abban az esetben bírna, ha a cég és az 1. számú Kft, valamint a Kft között az áru ténylegesen gazdát cserélt volna. Mivel azonban az árunak a számlakibocsátó általi beszerzése és - raktározás hiányában - meglete is kizárható, ekként a számlát kiállító és azt befogadó cégek között tényleges gazdasági esemény sem valósulhatott meg. Az elsőfokú bíróság ítéletének a 39. oldal utolsó két bekezdésében és a 40. oldal első bekezdésében írtakkal a másodfokú bíróság mindenben egyetértett. A következő (40. oldal második) bekezdésben írtak szerint erről nem csupán az árut át nem adó IV. rendű vádlottnak, hanem a társaságok napi tevékenységében résztvevő I. rendű és II. rendű vádlottnak is tudomása volt. A IV. rendű vádlott más cégektől szállított

hasonló árukat, s ennek kapcsán juttatta el a cég nevében kiállított és többségében általa alá is írt számlákat az 1. számú Kft és a Kft ügyvezetéséhez.

Az irányadó tényállásból mindhárom vádlott büntetőjogi felelősségére vont következtetés okszerű.

A törvényszék a fellebbezéssel érintett vádlottak cselekményeinek minősítése és a büntetés kiszabása körében vizsgálva a hatályos büntető törvény rendelkezéseit helytállóan állapította meg, hogy velük szemben - a cselekmény üzletszerű minősített esetének pönalizálása miatt - a költségvetést károsító bűncselekmény hatályos Btk. szerinti, jelentősen magasabb büntetési tétele miatt nem lehet a 2012. évi C. törvénynek visszaható hatálya, ezért az elkövetéskor hatályos, összehatásában kedvezőbb Btk. rendelkezéseit alkalmazta velük szemben.

A pénzügyi bűncselekményt az 1978. évi IV. törvény 138/A § c/ illetve d/ pontjában írt érték figyelembevételével törvényesen minősítette az 1./ tényállási pont szerinti cselekménynél a Btk. 310.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (4) bekezdés a/ pontja szerinti adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntettének, míg a 2./ tényállási pontban Btk. 310.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés szerint az adóbevételt jelentős mértékben csökkentő adócsalás büntettének.

Az adónemek figyelembevételével a cselekmények halmazát is törvényesen állapította meg, továbbá arra is helytállóan következtetett, hogy a társaságok képviselőire jogosult, adóalanyisággal rendelkező I-II. rendű vádlottak a bűncselekmény speciális alanyaként, tettesi minőségben valósították meg a cselekményüket.

Helyesen vont következtetést IV. rendű vádlott bűnrészesi magatartására is, aki a joghatás kiváltását célzó, túlnyomórészt általa alá is írt számlákat annak tudatában juttatta el az azokat befogadó cégekhez, hogy azok felhasználásra kerülnek. Ebből adódóan szándékosan segítséget nyújtott a számlák könyvelésbe állításához, illetve az adóbevallásokban való szerepeltetésükhöz.

Az elsőfokú bíróság I. rendű és IV. rendű vádlottaknál hiánytalanul feltárta a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító határú bűnösségi tényezőket. A II. rendű vádlottnál további enyhítő körülmény a három kiskorú gyermekes családos állapota.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága több magyar vonatkozású ügyben is foglalkozott a tisztességes tárgyaláshoz való jog kérdésével az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke alapján (Csanádi kontra Magyarország, Németh kontra Magyarország és Aupek kontra Magyarország). Ez ugyanis kimondja, hogy „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően."

Az ügyben vádemelésre a cselekmény elkövetése után nyolc évvel, 2013. július hó 26. napján került sor, s az elsőfokú bíróság két év elteltével hozott ügydöntő határozatot. Az elkövetési időhöz képest a másodfokú eljárás idejére a súlyosabb büntetés elévülési idejét meghaladó tartamú, a terhelteknek fel nem róható időmúlás indokoltan került figyelembevételre a vádlottak javára és tükröződik a velük szemben kiszabott börtönbüntetés tartamában.

E rendkívüli időmúlást kellő nyomatékkal vette figyelembe az elsőfokú bíróság, amikor a fellebbezéssel érintett vádlottakkal szembeni halmazati büntetés kiszabásakor az enyhítő rendelkezés alkalmazásával, a belső arányosság figyelembevételével a büntetési tétel alsó határát el nem érő mértékben határozta meg a kiszabott szabadságvesztés mértékét. A IV. rendű vádlott bűnsegédi bűnrészesége miatt a kétszeres leszállás is törvényes és indokolt volt.

A törvényszék az 55/2007. BK vélemény szem előtt tartásával helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy kedvező személyi körülményeikre is tekintettel, a kifogástalan előéletű elkövetőkkel szemben alaposan feltehető, miszerint a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, így a szabadságvesztés végrehajtására nincs szükség. Ezért a börtönbüntetés végrehajtását mindhárom vádlottnál - a próbaidő tartamát differenciáltan meghatározva - a Btk. 89.§ (1) és (3) bekezdése szerint felfüggesztette.

A másodfokú bíróság a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlottaknál vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés indokoltságát. A II. rendű és a IV. rendű vádlottak védői a törvényszék előtti perbeszédükben kifejezetten erre irányuló kérelmet is előterjesztettek, amellyel kapcsolatban a Fővárosi Törvényszék nem foglalt állást.

A 8/2015. (IV.17.) AB határozat [51] bekezdésében foglalt alkotmányos követelményeknek eleget téve, a másodfokú bíróságnak - még kérelem hiányában, hivatalból is - vizsgálnia kell az előzetes mentesítés lehetőségét. A hivatkozott határozat [27] bekezdése értelmében a mentesítés olyan jogkövetkezményekre terjed ki, amelyeket jogszabály fűz az elítéléshez. Beálltát követően a rehabilitált személyt ebben a körben büntetlen előéletűnek kell tekinteni, és nem tartozik számot adni olyan elítéléséről, amelyre nézve mentesítésben részesült. A rehabilitáció azonban nem terjed ki azokra a hátrányos jogkövetkezményekre, amelyeket az újabb bűncselekmények miatti felelősségre vonás esetére a büntető törvény fűz az elítéléshez {lásd: 20/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [34]-[35]}.

Az érdemesség fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó nem határozta meg, annak valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki. A BH 1986/92. számon közzétett eseti döntés szerint az előzetes bírósági mentesítéshez szükséges érdemesség vizsgálatánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni.

A II. rendű és a IV. rendű vádlottakat büntetlen előéletükre, rendezett életvitelükre, s a büntetőeljárás alatt tanúsított magatartásukra is figyelemmel, mivel munkavégzésükhöz büntetlen előélet szükséges, a Btk. 102.§ (1) bekezdése szerint érdemesnek találta az előzetes mentesítésre. A Btk. 104. § (2) bekezdése értelmében az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelik.

Az életvitelszerűen külföldön élő, erkölcsi bizonyítványhoz nem kötött munkakört betöltő az I. rendű vádlottnál nem látott okot az előzetes mentesítés megadására.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottal szemben pénzmellék-büntetés alkalmazására irányuló ügyészi álláspontot. Az irányadó Btk. 64.§ (1) bek. a/ pontja értelmében a bűncselekményt haszonszerzés céljából elkövető terheltet akkor kell pénz-mellékbüntetésre ítélni, ha megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van. A terhelt németországi keresménye, amelyből saját lakhatásán és megélhetésén túl kiskorú gyermeke tartását és hiteltörlesztést is fedeznie kell, megfelelő jövedelemnek, hiteltartozással terhelt gépjárműve pedig hasznát hajtó vagyonnak nem tekinthető. Ekként - egyetértve az elsőfokú bíróság indokolásával - a vádlott terhére bejelentett fellebbezést a megfelelő vagyon hiánya miatt nem találta alaposnak.

A törvényszék a törvénynek megfelelően döntött a járulékos kérdésekről, így a bűnjelként lefoglalt iratok lefoglalásának megszüntetéséről és indokoltan kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottakat a büntetőjogi felelősségükkel összefüggésben felmerült, eltulzottnak nem tekinthető bűnügyi költség külön-külön történő megfizetésére.

A mentességi jogával élő tanú útiköltsége címén felmerült (a költségjegyzék 3./ tétele alá bejegyzett 4.256 forint) bűnügyi költség a Be. 339.§ (1) bekezdése alapján az állam terhén marad. Ennek

figyelembevételével az elsőfokú eljárásban felmerült (a költségjegyzék 1-5./ tételei bejegyzett 242.946 forint) bűnügyi költségből az I. rendű vádlottat helyesen 123.590 forint, a IV. rendű vádlottat pedig 57.550 forint terheli. Nem vétett számítási hibát az elsőfokú bíróság a II. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költségösszezerőségét illetően.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű vádlottakat érintően a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a fenti változtatást meghaladóan a Be. 371. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú ítélet elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

B u d a p e s t, 2016. október hó 5. napján

**Dr. Hrabovszki Zoltán a
tanács elnöke**

**Dr. Sebe Mária előadó
bíró. Halász Etelka bíró**

A Fővárosi Törvényszék 2015. október hó 6. napján kihirdetett 8.B.1548/2013/93. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2016. október hó 5. napján kihirdetett 4.Bf. 343/2015/15. számú ítéletével az I.r., a II.r. és a IV.r. vádlottak tekintetében jogerőre emelkedett és - a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével - végrehajtható.

Budapesten, 2016. október hó 5. napján

**dr. Hrabovszki Zoltán
a tanács elnöke**

Írásbafoglalva: 2016. október 13. napján
Revideálva : 2016. október 19. napján